

בגג יותר מבית סאתיים לטלטולי לקרפף, משום דגזרין גזירה שמא יפחת הגג משיעור בית סאתיים. ואז, כדי שלא יהא חלק מהדירה שמתחת הגג בלא קירוי, יצמצמו את הדירה עצמה, עד לגודל התקרה החסרה.

ונמצא, דכשנימא השתא גוד אסיק מחיצתא על הגג, יהיו המחיצות עולות ומקיפות שיעור שאינו יותר מבית סאתיים, דהוי ליה רשות היחיד גמורה. וימשיכו לטלטל מן הגג לקרפף כבתחילה, כמו בשעה שהיה בגג בית סאתיים, ונמצאו מוציאים מרשות היחיד לכרמלית.

ותמהינן עלה: **אי הכי**, דחיישת להכי — **מקרפף** יותר מבית סאתיים לקרפף יותר מבית סאתים נמי יהא אסור לטלטל, כי ניחוש דילמא מיפחת חד מינייהו.

כלומר: שמא יקטינו גודלו של אחד מהם, ולא יהיה יותר מבית סאתיים, ואתי לטלטולי מזה לזה, כאשר היו רגילים תחילה!?

ודחינן: **התם**, גבי קרפף שמחיצותיו ניכרות — **אי מיפחת** משעורו, **מינכרא** ליה **מילתא** [ניכר הדבר] שעכשיו אינו יותר מבית סאתיים, ולא ימשיכו לטלטל ממנו אל מקום שיש בו יותר מבית סאתיים..

אבל **הכא**, על הגג שאין לו מחיצות ניכרות,

אלא מחיצות שעל ידי גוד אסיק, שאין אדם משער השטח שביניהם יפה, **אי מיפחת** — **לא מינכרא מילתא**. וסובר, שגם לאחר שנפחת עדיין הוא יותר מבית סאתיים הוא, ויבוא לטלטל לקרפף שיש בו בית סאתיים.

ועתה מביאה הגמרא עיקר מימריה דרב יהודה!

אמר רב יהודה: כשתמצא לומר [כשתעמוד על סוף דעתן של רבי מאיר, חכמים ורבי שמעון שבמשנה, זהו גמר דבריהן]:

א. **לדברי רבי מאיר** שבמשנה: **גגין** — **רשות לעצמן!**

כלומר: רשות אחת היא אף שהיא של שני בעלים, וכדאמר במשנה שמטלטלין מגג לגג. והטעם בזה: שאין רשות מתחלקת לרשויות חלוקות מחמת שינוי הבעלים אלא רק בתים, מפני שבהם עיקר הדירה, אבל לא גגין.

וכיון שכן, אף **חצירות רשות לעצמן**, ומטלטלין מחצירו של אחד לחצירו של שני את הכלים ששבתו בחצר [אבל כלים ששבתו בבית — לא]. כי מה לי גגות מה לי חצירות.

וכן **קרפפות רשות לעצמן**, שהרי אין צא-א עשויות לדירה.

גוד אסיק במחיצות הבית שאין ניכרות, ונמצא והגגין פרוצין זה לזה ואסורין בטלטול ככרמלית. ואם כן, לישתרי לטלטל מהם לקרפף יותר מבית סאתים! ותירוצו צריך ביאור. וגם סותרים לדברי רש"י עצמו בביאור הסוגיא לעיל בעמוד א גבי אכסדרה וחורבה, וכמו שכתבו הגאון יעקב

דילמא אין הכי נמי? וראה מה שכתבו הריטב"א והגאון יעקב.

וברש"י הקשה: לרב נמי תיקשי, אמאי אסור לטלטל מגגין סמוכין זה לזה לקרפף שהוא יותר מבית סאתים?! והרי אף הגגין כרמלית הן, לדעת רב [אליבא דרבנן] הסובר, שאין אומרים

כלומר: מותר לטלטל מגג לחצר או מחצר לחצר ואפילו בשינוי בעלים, כיון שאין תדירות לדירה.

קרפיפות — רשות אחרת הן, ומותר לטלטל רק מקרפף לקרפף ואפילו בשינוי בעלים כיון שאינן תדירין לדירה. אך אסור לטלטל מגגין וחצירות לקרפיפות ואפילו של בעלים אחד [ואפילו הקרפיפות פחותין מבית סאתים]. שמתוך שהגגין והחצרות תשמיש דירה הן, והקרפף תשמיש אחר לו, וחלוקין הן בשמן, אסור לטלטל מזה לזה.

ואיסור טלטול בשני מיני רשויות שמיע ליה לרב יהודה מרבותיו, ומדויק הוא במשנה. דמהא דפליג רבי שמעון במשנה, ואמר "כולן רשות אחת הן", ומתיר בכל אלו השלש לטלטל מז לזו, שמעינן דלחכמים אסור [וכן מסתייע דבר זה מברייתא לקמן, כמו שביאר רש"י].

ג. **לדברי רבי שמעון**, דאמר במשנתנו "אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיפות רשות אחת הן", לא תימא דלא בא לומר אלא שמותר לטלטל מגג לגג או מחצר לחצר ומקרפף לקרפף. אלא, **כולן — רשות אחת הן.** ומותר לטלטל אף מזו לזו ואף שאין תשמיש קרפף דומה לתשמיש גג וחצר, ואף שונה ממנו בשמו. (22)

ואמנם רק מגג לגג, מחצר לחצר ומקרפף לקרפף מותר לטלטל.

אבל מזה לזה — לא. ואפילו הן של איש אחד.

והטעם: מגג לחצר אסור לדעת רבי מאיר, גזירה משום תל ברשות הרבים, וכדחזינן דאסור במתניתין אף מגג גבוה לנמוך, וכל שכן שאסור כשהגג של בעלים אחד והחצר של בעלים אחר.

ומחצר לקרפף נמי אסור לרבי מאיר, כי היכי דאסרי רבנן [כמבואר בברייתא לקמן] משום דהוי שני מיני רשויות, שאין שמן שוה ואין תשמישן שוה. (21)

ומגג לקרפף, אסור לרבי מאיר משני טעמים:

האחד, כמו מגג לחצר, גזירה משום תל.

והשני, כמו מחצר לקרפף, דהווי שני מיני רשויות.

ב. **לדברי חכמים** שבמשנה שאסרו הטלטול מגג לגג, הני מילי גגות, שהדירין חלוקין למטה, וכאילו חלוקין הן גם למעלה.

אבל **גגין וחצירות — רשות אחת הן.**

שוה. אבל ברשויות החלוקות בשמן וגם בתשמישתן לא שמעינן ליה לרבי מאיר דמיקל. דדוקא קאמר רבי מאיר במשנה כל "גגות" העיר רשות אחת, כיון דשמם ותשמישתן שוה — רש"י.

22. ושיטת רש"י לעיל דף כג ב ד"ה כדתנן, דאף לרבי שמעון, אם הוציא כלים ששבתו בבית

והחזון איש בסוגיא דלעיל.

עוד ביאר רש"י דהא לא תיקשי, אמאי אמרינן בההיא מימרא דלרבי מאיר אסור לטלטל מגג לקרפף? דבוה יש לומר, דהוא משום גזירה משום תל ברשות הרבים, כמו מגג לחצר.

21. שלא מצאנו לרבי מאיר שיחלוק עליהם להקל, אלא בחילוק רשויות דגגין, הואיל ושמן

תניא כוותיה דרב דאמר — לעיל דף פט א — דלדעת חכמים שאסור לטלטל מגג לגג, אסור לטלטל אף בגג עצמו, כיון דנפרץ במילואו לגג האסור לו, ולא אמרינן גוד אסיק מחיצות הבית למטה להפריד ביניהם, כיון דאינן ניכרות לעומדין על הגג!

ותניא כוותיה דרב יהודה, דלרבי שמעון כולן רשות אחת הן.

תניא כוותיה דרב: כל גגות העיר — רשות אחת הן לטלטל מזו לזה, **ואסור להעלות ולחוריד מן הגגין לחצר ומן החצר לגגין**, גזירה משום תל ברשות הרבים.

וכלים שעבתו בחצר — מותר לטלטלן באותה חצר, ואף על פי שלא עירבו דיירי הבתים שבחצר, והוא הדין שמותר לטלטלן לחצרות אחרות.⁽²³⁾

וכלים שעבתו בגגין — מותר לטלטלן בגגין מגג לגג.

ובלבד שלא יהא גג גבוה עשרה טפחים מחבירו, או נמוך עשרה טפחים מחבירו, דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים: כל אחד ואחד מהגגין רשות לעצמו היא, ואין מטלטלין מגג לגג. **ואין מטלטלין בו — אפילו בגג עצמו — אלא בארבע אמות.**

והיינו בהדיא כרב!

תניא כוותיה דרב יהודה:

אמר רבי: כשהיינו לומדים תורה אצל רבי שמעון בתקוע, היינו מעלין שמן כדי לסוך בו, ואלונטית [מגבת] כדי להסתפג בה, מוגג לגג, ומגג לחצר, ומחצר לחצר, ומחצר לקרפף, ומקרפף לקרפף אחר, ואף שהיו בכל אלו שינוי בעלים, עד שהיינו מגיעים אצל המעיין שהיינו רוחצים בו.

הרי בהדיא שכולן רשות אחת לטלטל מזה לזה, ואפילו בשינוי בעלים.

ומסיימין לכולה ברייתא: **אמר רבי יהודה, להוכיח שכולן רשות אחת הן:**

מעשה בשעת הסכנה, והיינו מעלין ספר תורה מחצר לגג, ומגג לחצר, ומחצר לקרפף לקרות בו!

אמרו לו: אין שעת הסכנה ראי!

שינוי במשנה: **רבי שמעון אומר: אחד גגין ואחד חצירות רשות אחת הן:**

אמר רב: הלכה כרבי שמעון שמותר להוציא מחצר לחצר.⁽²⁴⁾

23. נתבאר על פי רש"י. אבל תוספות בעמוד ב פירשו דקאי רק על חצירות אחרות, ומשום דבאותה חצר אפילו שבתו בבית מותר. וראה שיטות בזה, בביאור הלכה סימן שע"ב ד"ה שמא.

24. כן פירש רש"י לעיל דף עד א, וצריך ביאור מאן פליג עליה בהא, דאמר "הלכה".

לחצר "אסור להוציאן מחצר לקרפף או לגג, דבית וקרפף שתי רשויות הן, ואפילו דחד גברא", ולא התיר רבי שמעון, אלא מחצר וגג, לקרפף. וראה שם בראשונים שיש שחלקו עליו, ולרבי שמעון ליכא איסורא כלל בחד גברא. ודבר זה בדעת רבי שמעון שמיע ליה לרב יהודה, וברייתא דלקמן מסייע ליה.

דתנן לעיל בדף מה ב בענין תחומין, שאם עמד אדם מחוץ לתחום ולא קנה לו מקום שביתה, אין לו אלא ארבע אמות מסביבו. ואם משני צידיו היו שני אנשים אשר כל אחד מהם רחוק ממנו שתי אמות, יכול האמצעי להעביר חפץ לכל צד, אבל שני העומדים מהצדדים יכולים להביא רק אל האמצעי, אבל אסורים להעביר מצד אחד לצד השני, כי הם רחוקים זה מזה יותר מארבע אמות.

אמר רבי שמעון: למה הדבר דומה —

לשלש הצירות הפתוחות זו לזו, והן עצמן גם פתוחות כל אחת בפתח אחר לרשות הרבים, ועירבו החיצונות עם האמצעית, אבל לא עירבו שתי החיצונות זה עם זה.

שהיא, האמצעית, מותרת עמהן, עם כל אחת מהחיצוניות.

הן, מותרות עמה.

ושתים החיצוניות — אסורין זו עם זו.

ואילו חכמים, אסורים אף בין אמצעית לחיצוניות, כי גזורים שמא יבואו להעביר כלי של חיצונית אחת לחיצונית שניה.

ומוכח כי רבי שמעון לא חשש לכך!

ולא גזר רבי שמעון שלא לטלטל מהחצירות החיצוניות אל החצר האמצעית מחמת החשש דילמא אתי לאפוקי מאני, שמא יבואו להוציא כלים דהא חצר של החצר החיצונית הזו, להא חצר השניה מן החיצוניות!

והוא שלא עירבו דיירי הבתים שבחצר. ואינם רשאים להוציא מביתם לחצר, ולא שכיחי בחצר כלים ששבתו בבית.⁽²⁵⁾

אבל עירבו דיירי הבתים שבחצר, ושכיחי בחצר כלים ששבתו בבית, לא שרי רבי שמעון לטלטל מחצר לחצר אפילו כלים ששבתו בחצר. דגזרינן: דילמא אתי לאפוקי אף מאני [כלים] דשבתו בביתם לחצר אחרת. וזה אסור, וכמו ששינונו, שכל החצרות רשות אחת הן ביחס לטלטול כלים ששבתו בתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית.

ושמואל אמר: הלכה כרבי שמעון בין עירבו, בין שלא עירבו, דלא גזרינן.

וכן אמר רבי יוחנן: (מי לחשך) הלכה כרבי שמעון — בין עירבו, ובין שלא עירבו.

מתקיף לה רב הסדא לשמואל ולרבי יוחנן שהתירו לטלטל לפי רבי שמעון אף היכא דשכיחי בחצר כלי הבתים:

הרי יאמרו אנשים: וכי שני כלים בחצר אחת — זה ששבת בחצר מותר להוציאו לחצר אחרת, וזה ששבת בבית אסור להוציאו?!

כלומר: אם נתיר כלים ששבתו בחצר, לא יקבלו האנשים את החילוק בין כלים אלו לכלים ששבתו בבית, ויבואו להוציא כלים ששבתו בבתים, כיון דשכיחי בחצר [ריטב"א].

ומשינונן: רבי שמעון לטעמיה, דלא גזר.

25. כלומר: אפילו רבי שמעון לא מיירי אלא בשלא עירבו — תוספות.